

Nigredo

MORTIFICATIO

Nigredo

MORTIFICATIO

Nakladatelství KLIKA

Černý brouk je smrt, která je nezbytná k obnově;
proto po ní vzplálo nové slunce,
slunce hlubiny, záhadné slunce, slunce noci.

Carl G. Jung, Liber Novus

Žádná pravda nemůže vyléčit bolest ze ztráty milovaného člověka.
Žádná pravda, žádná upřímnost, žádná síla ani laskavost
nemůže takovou bolest vyhojit.
Můžeme ji přetrpět a něco si z ní odnést.
Ale ani to nás nijak neochrání před dalším utrpením,
jež může přijít.

Haruki Murakami, Norské dřevo

Pro Emily, bez ohledu na to, kdy ji najdu

Text © Nigredo 2019
ISBN 978-80-88298-65-6

PROLOG

„Konec je semínkem nových začátků, nových nadějí na vysvobození.“

Ta slova mi zní v uších dodnes, přestože tehdy jejich pravý význam ještě zůstával skrytý za závojem mých zmatených emocí. Nevěděla jsem, jak na ně reagovat; jak reagovat na celou tu obskurní situaci. Měla jsem s hrůzou utéct pryč, anebo ji s pláčem obejmout a říct jí, jak ráda ji zase vidím? Obojí by z jistého pohledu dávalo smysl.

Stála přímo přede mnou a vypadala takřka identicky jako tehdy, před všemi těmi lety, která už někam nenávratně odvál čas. Třeba to je jen sen – to bylo první, co mě napadlo –, jenže na sen to celé působilo až příliš... hmatatelně. Vzpomínám si na každý detail její tváře, pamatuju si nádvoří s malým dětským parčíkem a vrzání houpačky ve sněhové bouři. Mráz, jenž mě štípal do obličejů a celou mě roztrásl. Co mě to proboha napadlo, vydávat se do takového počasí bez pořádného oblečení, jen v džínách a lehkém svetříku? Nebo jsem snad jen usnula na nějakém chladném místě a pocit z něho ve snu zesílil? Ne, nemám nejmenších pochyb, že ta zima byla skutečná; že všechno kolem bylo skutečné. Jediné, co do téhle rovnice nezapadalo, byla *ona*. Právě *ona* byla tím, co smazávalo neviditelnou hranici mezi snem a skutečností. *Ona tam rozhodně být nemohla.*

„Chci, abys věděla, že už se o něj nemusíš bát. Všechno je, jak má být,“ řekla s naprostou samozřejmostí, se skálopevnou jistotou, která nepřipouštěla žádné další možnosti. „Cesta, kterou se vydáváme, musí být ta správná. Všechny dosavadní vedly jen do slepých uliček.“

Přála jsem si, aby někdo zastavil tu vrzající houpačku. Trhalo mi to uši. Zvuk mi svou pravidelností připomínal kyvadlo španělské inkvizice z jedné známé povídky. Na okamžik jako bych se ocitla v roli jejího vypravěče a čekala, až mi nabroušené ostří nevyhnutelně prořízne hrdlo. *Ona* zatím pokračovala: „Stejně jako nepřijde ráno bez večera, stejně jako nesklidíš úrodu, aniž bys tato semínka nejprve pohřbila v zemi – jsou zkrátka věci, které musí nejprve skončit, aby pak mohly začít doopravdy.“

Byl na ni prazvláštní pohled. Mlčky jsem na ni zírala a poslouchala, jak mluví o začátcích a koncích, ránech a večerech. Jak z jejích bezbarvých usměvavých rtů vychází ta nesmyslná slova, o jejichž pravdivosti byla naprosto přesvědčená, a tolik se mi snaží něco sdělit. Něco, čemu vůbec nejsem s to porozumět. Jak se mě svým svérázným způsobem snaží ujistit, že všechno bude tak, jak má být.

„A ty přece víš, Laylo, v hloubi duše víš, že já a on jsme zrovna jako ta semínka. Zbyla nám už jen jedna cesta, kterou se můžeme vydat; kterou se *musíme* vydat, abychom konečně mohli vyrůst.“

Věnovala mi svůj typicky hořkosladký úsměv, který mě na okamžik přenesl o všechna ta léta zpět, a mně nezbylo než sledovat, jak kolem nás v láskyplném objetí tančí realita s fantazií. Nemohla jsem jí na to říct vůbec nic.

„Odpusť mi, Laylo. Odpusť *nám*,“ zaslechla jsem ještě, než se opona zatáhla jednou provždy.

ČÁST PRVNÍ

LÉTO 2000

I.

Byl tu další sobotní večer a mě přepadla jedna z mých nepříjemných epizod. Nebo snad byla neděle večer? Vlastně si nejsem úplně jistý. Všechny večery se od sebe lišily asi tolik jako jednovaječná dvojčata, ty víkendové obzvlášť. Na Neděli jsem často volával „Soboto!“, na Sobotu zase „Neděle!“, a ony s tím nemohly vůbec nic udělat. Po nějaké době si prostě zvykly a myslím, že už je to ani nijak moc netrápilo. Často si ze mě dokonce jen tak střílely. Třeba taková Neděle nejednou celý den bezskrupulózně předstírala, že je Sobota, a já, starý naivka, jí to pokaždé uvěřil. Jak si tu pak člověk mohl být něčím jistý? Zbývalo mi jen doufat, že je minimálně pořád ještě víkend – v práci jsem ten den nebyl, a další absence bych vysvětloval jen stěží.

Hlavním dějištěm mého bytí byl stísněný jednopokojový byt, který se pyšnil romantickým výhledem do zdi vedlejšího činžáku a pravidelnými otřesy od projíždějící nadzemky – aneb místo nijak luxusní, ale pro moje potřeby zcela dostačující. Pokud jsem zrovna nevykonával jednu z těch biologických vedle v koupelně, povaloval jsem se v místnosti, která byla zároveň kuchyní, obývacím i improvizovanou ložnicí.

Měl jsem tu všechno, co jsem ke své osamělé existenci potřeboval – ošuntělé kožené křeslo, gramofon se skromnou sbírkou desek, hromady paperbacků poházených všude kolem (trochu barbarské, uznávám, ale žádnou polici už bych sem prostě nenacpal), rozkládací gauč alias postel a menší komodu na těch pár takřka identických kusů oblečení, co jsem do té doby nasbíral (většina z nich se ale stejně povalovala špinavá na zemi). Kuchyňka nebyla uspořádána o moc lépe, ale vzhledem ke svým kuchařským dovednostem jsem stejně využíval jen postarší umaštěnou mikrovlnku.

Nedělal jsem tou dobou nic zvláštního – vlastně jsem nikdy nedělal nic zvláštního. Prostě jsem jen vysedával ve svém letitém křesle, usrkával skotskou přímo z lahve (nerad špiním skleničky) a poslouchal desky. To křeslo jsem měl moc rád; u nás v rodině se dědilo z generace na generaci, a když doputovalo až ke mně, do své konečné stanice, bylo určitě daleko starší

než jakýkoli smrtelník. Přesto vypadalo dost možná zachovaleji než já sám (pocházelo ještě z dob, kdy toho lidé i nábytek vydrželi daleko víc než teď). Také skotskou jsem měl moc rád – i v tom by se dala nalézt jistá míra dědičnosti, dokonce s mírně vzestupnou tendencí. Nakonec jsem k těmhle dvěma pokladům mohl zdědit i nádhernou sbírku desek – ty jediné jsem ovšem s díkem odmítl. Toužil jsem si vytvořit vlastní sbírku, hezky od nuly. Třeba nikdy nebude kdovíjak velkolepá, ale bude jenom *moje*.

Bylo mi něco málo přes třicet, alespoň podle čísla na posledním narozeninovém dortu. Přinesla mi ho sem moje drahá sestra – byl sice stejně nepoživatelný jako její ostatní výtvořky, ale samotného gesta jsem si velmi cenil. Na každý pád jsem se ale na třicítku ani za mák necítil. Zatímco moje ideály, míra zodpovědnosti a nabytý kapitál uvízly kdesi v době pozdní puberty, pohled do zrcadla naproti tomu avizoval minimálně dvacet let navíc. Zkrátka jsem se permanentně cítil příliš mladý a příliš starý zároveň – nebyl to nijak příjemný pocit, ale hádám, že nikterak výjimečný.

„Už bys se sebou vážně měl začít něco dělat! Vždyť už je ti třicet a nemáš absolutně žádný životní cíl!“ vyčítala mi Layla – totiž moje sestra – při každé návštěvě.

„Kdykoli s nějakým příjdu, rozstřílíš mi ho na cucky milionem důvodů, proč to nejde,“ bránil jsem se pokaždé.

„Možná proto, že vymýšlíš samý kraviný.“

„Nechápu, co se ti zdá tak blbýho na venkovským krámku s gramofonovejma deskama.“

„Třeba to, že seš asi poslední člověk na světě, co je ještě poslouchá? Anitady bys nic neprodal, natož někde na venkově... Bože!“

„A knihy? Co takovej obchod s deskama a knihama? Ten by zaručeně prosperoval!“

„Knihy skončí za pár let stejně jako desky. Neříká se mi to snadno – víš, že ráda čtu –, ale pokrok nezastavíš.“

„Do hajzlu s pokrokem.“

Přestože jsme málokdy sdíleli stejný pohled na věc, byl jsem svojí sestře vděčný, že na mě z nějakého důvodu pořád ještě nezanevřela. Každý týden jsem se těšil z jejích návštěv, které mi přes veškeré láteření (nebo možná právě díky němu) alespoň na chvíli dokázaly vyhnat z hlavy demony. Škoda jen, že jejich účinek pokaždé vyprchal tak brzy.

Ne všechny své demony jsem znal jménem, ale minimálně jednoho rozhodně – Čas. Vždycky se choval zrovna tak, aby mi co možná nejvíc uškodil. Všechny nudné, bolestivé nebo jinak nepříjemné okamžiky pravidelně zpomaloval, abych si je mohl náležitě vychutnat, zatímco při těch příjemných držel svůj ohyzdný ukazovák na tlačítku *fast forward*, abych je pokud možno ani nepostřehl. Bylo to jako poslouchat namixovanou kazetu, na níž většinu skladeb nenávidíte, a když konečně přijde vaše oblíbená, někdo pohotově přiskočí k rádiu a přetočí pásku o kus dál. Právě takový byl Čas, a přestože jsem s tímhle parchantem nechtěl mít pranic společného, on si své hrátky zjevně náležitě užíval a odmítal mě nechat na pokoji.

I tyhle epizody byly, alespoň částečně, jeho dílem. Co nejvíc zpomalil veškeré dění, minuty proměnil v hodiny a z mého okolí udělal jen jakýsi rozmazaný labyrint. Sotva jsem byl s to vnímat křeslo, ve kterém jsem seděl, lahev s průběžně ubývajícím whisky po svém boku a jaksi zvláště překroucený hlas Elvise Presleyho, který odkudsi zpíval svoje *Love Me Tender* – skladbu, jež pokaždé rozežírala mou duši jako hejno hladových supů. Skladbu, jež byla spouštěčem té zatracené videokazety v mojí hlavě, plně neustále se opakujících záběrů, kterou jsem se za všechna ta léta pořád ještě nenaučil vypnout. I nadále tak ničila každíčkou buňku mého těla a přetvářela mě v čím dál ubožejší lidskou trosku.

Ty záběry byly pokaždé stejné, měnilo se snad jen jejich pořadí – hou-pající se oprátka, něčí ruka pohybuující se v klíně mého dětského já, deska Elvise otáčející se na gramofonu a uzamčená v časové smyčce na té samé skladbě, šepot známého hlasu: *Mám tě nejradši na celém světě! Máš mě taky rád? Řekni mi, že mě máš taky rád! Toble bude naše malé tajemství, vid?* Její nohy vznášející se nad zemí. Věčný úsměv, který už nikdy nezmizel.

Tahle noc zřejmě skončila stejně jako všechny předešlé (soudě podle mého stavu druhý den ráno). V zoufalé snaze opustit hrůzný kinosál kdesi uvnitř své hlavy jsem nahmatal krabičku s prášky, které mi předepsali, několik jich polknul a zapil zbytkem whisky. Břícho mi začaly svírat téměř nesnesitelné křeče, svalil jsem se na rozloženou pohovku a čekal, až konečně ztratím vědomí. Projíždějící nadzemka otrásla bytem a já se vzápětí propadl do blažené temnoty.